

Psalm 42 : 7 – 12

Het heen en weer van het geloof

Lezen: Psalm 42

Tekst: Psalm 42 : 7 - 12

Zingen: Psalm 84 (Psalmen voor nu)

Gezang 158

Psalm 88 : 1 en 4 (na de lezing)

Psalm 42 : 3 en 4 (DNP; na de preek)

Gezang 121 : 4 – 6 (na zondag 6 HC)

Psalm 42 : 5 en 6 (DNP; na de collecte)

Geliefde gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Geen rode draad

De dichter kijkt uit naar God. Hij wil Hem te ontmoeten in het heiligdom. Hij is gevangen. Ver bij het heiligdom vandaan.

Graag zou hij met het volk van God naar de kerk gaan. Het is niet mogelijk, dat geeft verdriet. Daarover gaan de eerste zes verzen.

De dichter gaat nu wat dieper. Hij mist de kerkgang. Maar hij voelt ook dat God ver weg is, hem in de steek laat. Dáár heeft de man het moeilijk mee. Het is een gevecht voor hem om God vast te houden.

In zo'n gevecht mag je niet één rode draad in deze verzen verwachten. De ene gedachte buitelt over de andere heen. Het gaat zo tegen elkaar in. Zo bedien ik u Gods Woord:

Heen en weer geslagen

Dit kunstig lied leert ons: het leven loopt voor een gelovige niet altijd gladjes. Soms is er geen touw aan vast te knopen. **Onze** tekst begint zo: "Mijn ziel is bedroefd". Wat is dat nu? **Hij** had net gezegd (vers 6): "Vestig je hoop op God, eens zal ik Hem weer loven, mijn God die mij ziet en redt". Dat gaf de dichter rust. De raadsels zijn niet opgelost. En toch...vind weer in zijn lof uw lust...pak geestelijk de boel bij elkaar uit de verwarring, vestig je hoop op God. Dat is vers 6.

De psalmist begint weer van voren aan. Wat de man beweert in het ene vers, neemt hij in het volgende terug. Het is een heen

en weer. De Heer heeft dit lied opgenomen in de Bijbel.

Waarom? Niet om te laten zien: zo moet het gaan in uw leven.

Maar wel: zo kán het gaan, en zo loopt het ook vaak als je gelooft. Gelovig, dat is de dichter. De man heeft verdriet omdat mensen hem plagen: waar is uw God? En dat hij toch zingt...dat is geloof. Het gaat niet van een leien dakje, ook al ben je kind van God. Het ene moment sta je sterk! Je kunt bergen verzetten! "Ik zal mijn God weer loven". Maar je hebt het nog niet gezegd, of je valt terug. Je moet opnieuw tegen die berg op, weer leren vertrouwen op God. Dan is het moeilijk: je moet toch eigenlijk zingen, je probeert het, maar het lukt niet...of het geeft je even opluchting...maar er hoeft maar dít te gebeuren, of je valt van de toppen af. Nu zegt deze psalm: zo kan het een gelovige overkomen. Je bent niet ineens ongelovig geworden. Je bent een gelovige met een bedroefde, een geknakte ziel. 's Morgens lacht de dag je toe...en 's avonds kun je alleen nog maar huilen, twijfelen, je durft alleen de nacht niet in, zo onzeker ben je ineens.

Er zijn van die momenten, dan gaat er niets goed. Alles is tegen

je. De dichter zat in het hoge noorden. Bij **de Hermonbergen**. Het brongebied van de Jordaan. Daar valt de meeste regen en het smelten van de sneeuw geeft in het voorjaar veel water. Dat kletst dan over de rotsen naar beneden. Vandaar: de roep van **vloed naar vloed**, de stem van waterstromen, al uw golven slaan zwaar over mij heen. De bruisende watervallen maken hem bang. Dit is het ruige decor van de psalm. Nu zeggen commentaren, dat de watervallen in dit gebied niet zo groots zijn. Het valt nogal mee. De dichter zegt dat nu wel, dat hij voor zijn gevoel compleet kopje onder gaat. Het lijkt of hij overdrijft. Zou best kunnen! Als je verdrietig bent, of zwak, of moe, dan is alles tien keer erger dan normaal. Als je fit bent, dan denk je: waar heb ik me zo druk over gemaakt. Hoe had ik dat toch? Zou dat bij de dichter niet kunnen? Hij is overgevoelig in zijn toestand ...voelt zich alleen, en die anderen zijn met zoveel en zo gemeen. Alles voelt erger, dan het was. Daar moeten we niet zoveel jaren later commentaar op hebben, zo van: kom kom, zoon van Korach...niet overdrijven. We kunnen juist herkennen: zo werkt dat in het leven van een gelovige. Dan ga

je kopje onder voor je gevoel. Zoals het hier staat: het schuimen van de stromen, het woest neerstorten van watermassa's die alles wegsleuren wat in de weg komt. Je loopt over van verdriet. Soms komt een gelovige niet verder dan dof gekreun: "Mijn ziel is bedroefd, buigt zich neer".

Al Uw golven

Er is hier zeker overdrijving: "**ál** uw golven slaan zwaar over mij heen". **Al** uw golven. Dit kan niet! Je kun wel eens het gevoel hebben dat álles tegen je is. Dát is vaak al overdreven. Maar de dichter gaat in vers 8b een stap verder: hij spreekt van Góds baren en golven. Dit wordt hem maar niet door mensen aangedaan...hier zit God achter. Zijn hand slaat hem. Dát is het grote verdriet. Dat gaat er niet gemakkelijk in. God stuurt alleen maar het goede, het lijden gaat buiten Hem om, zeggen mensen. Maar Gods hand is in het lijden en het verdriet. God staat die mensen toe dat ze met de dichter spotten. En dús zegt hij: ál Gods golven slaan zwaar over mij heen. Zo voelt dat. En dát nu, gemeente, is overdreven. Al Gods golven over je...dat

overleef je niet. Dan zing je geen psalmen meer. **Al Gods** baren...dat betekent: God laat alles over je heen komen, de ene golf verzoeken na de andere gaat over je heen. De volle lading van Gods toorn zou over je heen rollen...je plek op aarde zou leeg zijn, een schroeiplek van Gods boosheid. Al Gods golven...Jezus kon dat aan. Aan het kruis. Het bracht Hem in grote nood en maakte Hem diep eenzaam. De nooit ophoudende aanvallen van de duivels. Hij ging helemaal kopje onder. Hij als enige kon dat te boven komen.

Dat hebben we dus geleerd: je kunt overdrijven. Gods Zoon heeft niet overdreven. Hij ging tot op de bodem... het water boven Hem kolkte en de golven stortten als razenden over Hem heen. De nood is soms zo hoog, het voelt als: God laat mijn hele leven mislukken. Maar zo hoeven we er niet aan onderdoor. Soms kómt alles bij elkaar. Dan is er nergens meer een lichtpunt. Dat maakt een mens gespannen, het put je uit.

Als je dan aan God denkt brengt het je in het heen en weer van het geloof. God...je hoort Hem in de brullende golven, je wordt er bang van...God is zeker boos op mij.

Dat staat tegenover vers 9 : "Overdag bewijst de HEER mij zijn liefde, 's nachts klinkt een lied in mij op, een gebed tot de God van mijn leven". Hoe kan de man dát nu ineens zeggen? Het klopt niet op elkaar. **God** zegt: h́er h́eb je mijn liefde. Stromen van liefde zal ik sturen naar u toe. Geen golven van boosheid ...maar liefde... De dichter gaat op zijn tenen staan om de gemeenschap met God vast te pakken. Hij kan het zelfs 's nachts niet laten. Hij moet zingen. Bidden tot de God van zijn leven. Waar is hier de logica? Deze man lijkt de weg kwijt. Hij weet zich met zijn gevoelens geen raad. Is hij al te diep weggezakt? Weet hij door verdriet niet meer wat hij zegt? Dit kan toch helemaal niet, zoals de man hier zingt? Hoe komt dit? De man legt zich niet neer bij zijn verdriet. Hij koestert het niet. Nu hij kopje onder gaat...denkt hij aan God. Hij ziet Gods hand...de golven...én hij merkt Gods liefde. Zo val je van het ene uiterste in het andere. Dat kan de gelovige overkomen. Je ziet de hand van de dichter boven de golven uit...en die hand wordt door een andere hand vastgehouden, die van boven naar de drenkeling is uitgestrekt. We kunnen het gevoel van de

genade een poos kwijt zijn...je denkt: geloof ik eigenlijk nog wel? Maar God is er ook nog! Hij is sterk. Denk aan Hém. Hij trekt je op. Uit het dal van twijfel en verdriet naar de toppen van het Gods vertrouwen.

Hoe diep het kan gaan

Ja, dat is vers 10. De tegenstanders hadden gezegd ...waar is dan je God? Vers 4. Ze blijven dat zeggen: "Mij gaat door merg en been de hoon van mijn belagers, want ze zeggen heel de dag: "waar is dan je God"? Dat doet pijn. Het gaat door merg en been. Of ze in je botten prikken. Soms moet een dokter bij een zieke een beenmergpunctie doen...je wordt verdoofd, maar dan nog is het gevoelig. Als ze met je geloof spotten...verstijf je van de pijn, of je het niet overleeft. Jij gaat elke avond voor God op de knieën. Moet je hen horen: Je hebt er zeker nogal veel aan, he? Aan dat geloof van je! Elke dag roept het leven ons toe: de God van de Bijbel? Wat doe je ermee? Wat doet God? Gezondheid geven? Daar heb je toch de medische wetenschap voor, knappe dokters, goede instrumenten, medicijnen. Voor

goede oogsten zorgen...doet God dat? Neem eens een kijkje in de moderne laboratoria...kijk wat de mens met zijn perfecte methoden kan in het kweken van planten. Dit is toch zeker het werk van scheikundigen, landbouwkundigen. Recht en onrecht, onderscheid tussen goed en kwaad...daar heb je rechters voor. Over God wordt gezwegen. Waar is uw God? Dat steekt ...je bent als gelovige onbegrepen. Daarom is de dichter in rouw: "Waarom ga ik gehuld in het zwart?" Rouwkleding. Rouw ...de dichter voelt zich in zijn leven bedreigd. Is het zo erg? Ja, het gaat heel diep. De dichter **wil** wat tegen God zeggen. Zo staat dat er. "Tot God mijn rots wil ik zeggen". Hij móet dit kwijt aan God. "**Waarom** vergeet u mij?" Met voorbedachten rade komt het hoge woord eruit. Hij denkt zelf ook al dat God niet meer naar hem omkijkt. De vijanden konden wel eens gelijk hebben. Het gaat heel diep. Wat leert ons dit lied? Het wil gebeuren dat je "waarom" roept. De dichter doet het hier een paar keer. Dit woord komt in het woordenboek van de gelovige voor. Dus niet direct verbeteren, van: Ho even, we moesten maar niet zeggen 'waarom' maar

'waartoe'. Dat is een dooddoener. Onze Heiland riep ook: "Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?" Zo roept iemand die het moeilijk heeft tot God. Hij vraagt niet hoe het precies zit. Een ziel in nood vraagt gehoor. Deze man wíl en zál hij dit woord op zijn lippen nemen: waarom, God, mijn rots, vergeet u mij? En dat is weer zo met elkaar in strijd. Net zingt hij nog: God bewijst zijn liefde. En nu: waarom hebt u mij vergeten? Dát geeft het dodelijk gevoel. Want wát...als God je vergeet? Dan blijft toch alleen de dood over? Dan kun je alleen nog maar in het akelig zwart. Wat ook zo tegenstrijdig is? Dat hij dit tot God zegt, "mijn rots". Rots...dat is wat staat, en blijft staan. Om de rots heen is rumoer, de branding. Bij God is de strakke, betrouwbare majesteit van wat staat. De opgejaagde mens komt tot rust bij Hem. Hij geeft rust omdat Hij nooit van zijn plaats gaat. Rust. Omdat je altijd op Hém aankunt. Hij vergeet je niet. Weer dat heen en weer. God...rots. Op wie ik altijd aan kan! Waarom vergeet Gij mij? Klopt niks van. Zo gaat dat. Soms weet je niet wat je zegt. Hoe kom je uit deze diepte weg? Hoe raken we opnieuw aan het vertrouwen in God, die ons niet

vergeet? Dat is het laatste:

Hoe kom je uit de diepte?

De dichter wil weg uit de diepte. Hij gaat heen en weer. De man is tegen zichzelf verdeeld. Hij gaat met zichzelf in de slag: wat ben je bedroefd mijn ziel? Wat buigt gij u neer? Hij pakt zichzelf aan! Hij schudt zichzelf flink door elkaar. Niet gemakkelijk. Je wilt een ander nog wel eens stevig door elkaar rammelen. Maar wanneer ben je zelf aan de beurt? Zelfreflectie noemen ze dat. Zeg je wel eens: wat lig je daar te liggen? Kom op, recht je rug! Niet dat we dan mensen van karakter zijn. Dit wordt niet beslist op karakter. Het oog van het geloof ontdekt eigen zwakheid, geeft toe dat je er niet tegenop kunt. Geloof durft dat aan. In geloof heb je de moed jezelf onder ogen te zien, met je moeilijke kanten. De mond van het geloof durft harde woorden te zeggen tegen de eigen ziel. Ons geweten...gescherpt door Gods Woord, daarin komen we onszelf tegen. Waarom lig je daar te kniezen? Het is de Geest van God die je hier een spiegel voorhoudt en je zover brengt dat je jezelf eens flink aan de tand voelt. Mijn ziel, wat ben je bedroefd? Hoe komt dat?

Zeg eens wat er speelt? Pijnlijke confrontatie soms. Maar nodig. Wil je uit de diepte weg, dan begint het hier! Dat zal ook een hulpverlener je duidelijk willen maken.

De uitweg naar omhoog. Naar de hoop. Op God. Eens zal ik Hem weer loven, mijn God die mij ziet en redt. Het slot is één stralende belijdenis. "Mijn God die mij ziet en redt". Belijdenis van je geloof. Het gelooft pakt het heil, de verlossing. Dat gaat tegen jezelf in, je landerigheid en twijfel. Het is de weg van het heen en weer. Niet de weg van de minste weerstand. Je komt jezelf behoorlijk tegen. Maar je wilt! In de kracht van Christus, die al gewonnen heeft voor ons. In Hem vinden we God, de Rots. Hij neemt je bij de hand, Hij brengt je bij God. Soms stap voor stap, het kan duren. Maar wie volhoudt, staat sterk.

Sterker dan wie een stad overwint....Hij overwint zichzelf. En na alle strijd en worsteling vinden we rust. In de lof op God. Niet constant, onafgebroken. Overwinningsliederen zonder pauze ...dat kennen we hier niet. De psalmist roept zich straks nog een keer tot de orde, in het slot van psalm 43. Maar jij, blijf gaan. In Christus, de Heer. Dan weet je: hoe zwaar het is, ik zal

Hem weer loven! Amen.